

หญ้าปากคอก

หลวงปู่เทศก์ เทศรังสี

วันนี้จะเทศนาถึงเรื่องหญ้าปากคอกให้ฟัง คำว่า
หญ้าปากคอก มันอยู่ใกล้ๆนี้หรือ ที่เทศนาธรรมะต่างๆ
มากมายทั้งหลายไปนั้นเป็นการกว้างขวางต่อออกไป แต่แท้ที่
จริงไม่ใช่กว้างอะไรหรือ ไม่ใช่อื่นไกล ธรรมดาหญ้าปากคอก
วัวแก่มันพาเล็มเลียกินตรงปากคอกนั้น มันอึม วัวหนุ่มวัวฝูงพา
กันเล่นตึกๆๆ วึ่งหากิน ต่างคนต่างวึ่ง ต่างตัวต่างวึ่งหากินไป
ทั่ว ชิงกัน เลยไม่ได้กินอึมเท่าวัวแก วัวแกมันรู้จักสภาพของตน
ไปกับเขาก็ไม่ทันแล้ว มันหาเล็มเลียกินตามหญ้าปากคอก มัน
พอใจยินดีกับหญ้าปากคอกนั้น มันก็เลยอึม มันอึมกว่าไอ้พวก
ไปไกลๆนั้นอีก แล้วมันก็ไม่ได้ไปไกลด้วย กินอึมแล้วกินโดยตรง
นั้น ลูกขึ้นมาก็หากินต่อไป สบายดีเหมือนกันวัวแก

คนที่ไม่เข้าใจถึงเรื่องธรรมะก็เช่นกันกับวัวฝูงวัวหนุ่ม วึ่งหา
แต่หญ้าอื่นไกล เข้าใจว่าจะมีในที่อื่น จะมีในที่ไกล จะมีใน
สถานที่นั้นๆ ความเป็นจริงแท้มันมีอยู่ทั่วไป คนวึ่งมาแต่อื่นแต่

ไกล มาถึงอุดร ขอนแก่นก็มี มาพังเทศน์ มาไกลแสนไกล เข้าใจ
ว่าธรรมอยู่ในวัดนี้ ที่จริงธรรมมันวิ่งมากับตัวนั้นแหละ มันมากับ
ตัวเอง มานี้ก็เอาธรรมะนั้นนะมาพังเทศน์ อยู่โน้นก็เอาธรรมะนั้น
พังธรรม ไม่ใช่มานี้จะมิดธรรม ที่โน้นก็มีเหมือนกัน

คนมีในที่ได้มีธรรมในที่นั้น คนไม่มีก็ไม่มีธรรม คนมี
พระพุทธเจ้าก็เทศนาให้คนฟัง คนมีจิตมีใจไปเทศนาให้คนมีจิต
มีใจนั้นฟัง ต้นไม้ภูเขา พระองค์ไม่ได้เทศนาให้ฟัง ฟังมันก็ไม่รู้
เรื่อง คนเรานี้มีจิตมีใจ พระองค์ยังเทศน์ให้ฟัง คนมีโลก มีโกรธ
มีหลง อยู่ในตัวของตน พระองค์เทศน์ให้รู้จักโลก โกรธ หลง
เพราะมันเป็นภัยแก่ใจของตน พระองค์สอนให้ละ พระองค์สอน
ให้ทิ้ง สิ่งไม่ดีพระองค์ไม่เอา ไม่ให้เอาไป พระองค์สอนให้รู้จักคน
นั้นนะรู้จักตนของตนเองนั่นเอง สิ่งที่ไม่ดีไม่งาม มันเกิดขึ้นในที่
นั้น ไม่ได้มีในที่อื่น ให้ปล่อยให้ทิ้งเสีย อย่าไปถือเอามาเป็นตน
เป็นตัว คนที่ถือเอาของไม่ดีมา มาใส่ตัวของตน มันก็เลยยุ่งใหญ่
วุ่นวายใหญ่โตรโหฐาน

พระองค์สอนของมีอยู่ ไม่ใช่สอนของไม่มี ของไม่มีนะไม่
ทราบจะเอาอะไรมาสอน จึงว่าพระองค์สอนธรรมะคือของมีอยู่
พระพุทธเจ้าท่านเทศนาในโลกอันนี้ที่มีโกรธ มีโลภ มีหลง ที่มีรัก
มีชัง อยู่ในโลกอันนี้ หรือโลกอื่นก็ช่าง โลกไหนๆก็ตาม ถ้ามี
ความรัก ความชัง ความรักเรียกว่าราคะ ความชังเรียกว่าโกรธ
โทสะ โมหะความหลงมัวเมาก็มา ทั้งสามกองนี้เรียกว่าธรรม
ปากคอก เป็นหญ้าปากคอก ไม่ต้องไปหาที่อื่นหรือก เห็นที่นี้
แหละ ที่ปากคอก เห็นที่ตัวของเรานี้แหละ

ที่เรียกว่าธรรม ธรรมะนั้น พระองค์สอนว่าธรรมคือราคะก็
เรียกว่าธรรม โทสะก็เรียกว่าธรรม โมหะก็เรียกว่าธรรม เข้าใจว่า
ธรรมนะลึกซึ้งกลมกลืน เราไม่สามารถจะปฏิบัติธรรมได้ ธรรม
อยู่ไกลจากตัวของเรา หรือธรรมอยู่โน่น ตัวครูบาอาจารย์โน่น
ไม่เข้าใจว่าธรรมอยู่ในตัวของเรา มันเกิดขึ้นที่นี้ พระพุทธเจ้า
ท่านสอนว่า ธรรมเกิดขึ้นที่ใด ธรรมย่อมนับลงในที่นั้น ไม่ได้ไป
นับในที่อื่น มันเกิดขึ้นที่นั้นก็ดับลงที่นั่นนะ มันก็หมดเรื่องกัน

ธรรมเป็นที่คู่เป็นของเดือดร้อน ธรรมเป็นเอกเป็นไปด้วย
ความสุข ธรรมอันเดียวณะเป็นสุข ธรรมเป็นคู่นี้เป็นทุกข์ ในโลก
นี้ก็ลองดูสิ ถ้ามีคู่แล้วต้องกระทบกัน ถ้าเป็นเอกแหละไม่กระทบ
เป็นเอกถ้าหาเอาคู่มาใส่ มันก็ต้องกระทบ เรียกว่าอย่าให้มันมีคู่
พระมหาชนกท่านเป็นกษัตริย์เสด็จออกบวช ท่านออกบวช
เพราะธรรมเป็นคู่ นั่นนะ คือมีคู่ผิวเมียอยู่ ท่านอยากไปออกบวช
ไปหาวิเวกบำเพ็ญภพพรหมจรรย์ พระมเหสีวิ่งตาม เสด็จออก
บวช ไปเห็นเค้าทอหูก มันพืดจิ้งจิ้งๆอยู่ นั่นแหละดูเอาเถอะ
ธรรมเป็นคู่มันเป็นงั้นนะ ท่านสอนให้มเหสีท่านรู้จัก ให้รู้จักธรรม
คู่ กำไลมือมันใส่ข้างเดียวแล้วใส่สองอัน มันก็เคาะกันจิ้งๆจิ้งๆ
นั่นแหละธรรมเป็นคู่ให้ดูเอา มันอยู่อย่างนั้นแหละ มันต้องพืดกัน
อยู่อย่างนั้น จนกระทั่งพระมเหสีเห็นดีเห็นชอบเลยแยกทางกัน
นั่นก็เป็นธรรมเหมือนกัน กำไลมือก็เป็นธรรม เค้าทอหูกก็เป็น
ธรรม ไม่ใช่อื่นไกล อันนี้หญ้าปากคอกแท้ๆ เราไม่รู้เรื่องของ
ธรรม ไปมองดู อะไรรื้อ เป็นธรรม โน่นก็เป็นธรรม นี่ก็เป็นธรรม
เอาตำรับตำรามาว่ากันไป อ่านกันไป เรื่องพละ ๕ โพชฌงค์ ๗

อัญจิ่งคิกมรรค ๘ อะไรต่างๆ โนนไปอยู่โนนเลย ธรรมไม่ได้อยู่ใน
ที่นี้แหละ

ศรัทธา ปล่อยให้ความเชื่อมั่นว่าอันนี้แหละเป็นของจริง คือ
ธรรมะในที่นี้แหละเป็นของจริง เราเห็นชัดเห็นแจ้งลงไป **วิริยะ** ก็
พากเพียรมั่นคงถาวร ทำความเพียรไว้ภาวนามั่นคงถาวร พละ
ทั้ง ๕ ครอบบริบูรณ์หมดในที่เดียว อันเดียวนั้นแหละ เห็นชัดแจ้ง
ในที่เดียวนั้นเลย ความเชื่อเป็นของสำคัญ ถ้าไม่เชื่อเสียอย่าง
เดียว หมดเรื่อง ความสงสัยหลังไหลมาอีก ความลังเลสงสัย
ความวุ่นวาย ส่งสายมากขึ้นไปอีก ความเชื่อว่านี่แหละเป็นธรรม
แนวแน่ลง **สัจจะ** **วิริยะ** อยู่ในที่นั้นหมดครบบริบูรณ์ คนที่ไม่เห็น
นั้นนะ คนที่ไม่เห็นธรรมจึงคอยหลงมัวเมา คว่านั่นคว่านี่ ตัวของ
เราเป็นธรรมอยู่ทั้งตัว เป็นธรรมหมดทั้งตัว

อย่างทีสวดทุกวันๆ **อิหมัสมิง** **กาเย** **เกสา** **โลมา** **นขา** **ทัน**
ตา **ตะใจ** ตั้งแต่ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น เป็นต้น เป็น
ธรรมทั้งหมด เราจะไปหาอะไรอีก เราไม่เชื่อธรรมในที่นี้มันก็ไม่
เห็นนะสิ ไปหลงมัวเมาแต่โนนตามตำรับตำรานะว่าจึงค้อยเป็น

ธรรม พิจารณาเห็นตัวของเรานี้เป็นธาตุ ๔ นั่นธรรมธาตุ เห็น
ขันธ์ ๕ เป็นขันธ์ ๕ เป็นอายตนะนั่นก็เป็นธรรมแล้วนั่น พระองค์
เทศน์ว่า **ธาตุ ๔ ขันธ์ ๕** ทั้งนั่นนั่นเป็นธรรมทั้งหมด สัจจะเห็น
จริงตามความเป็นจริงของมัน อันนั้นเป็นธาตุ ๔ จริงจ้งแน่นอน
ทีเดียว

เช่นผมอย่างนี้เป็นต้น ผมที่เราเห็นว่าเป็นเส้นๆนั่นนะ มัน
เป็นธรรมแล้ว ผมนั่นนะมันเกิดในตัวของเรา เกิดขึ้นมาแล้ว งอก
ขึ้นมายาวมา แล้วก็ตัดทิ้งลงไป อันนั้นก็เป็นอย่างไม่เที่ยง งอก
ขึ้นมาอีก ตัดออกไปอีกก็เป็นของไม่เที่ยง มันงอกออกมาแล้วชักปี
มันงอกจากดิน เหมือนกับหญ้าที่มันเป็นวัชพืช ที่มันเป็นหญ้าที่
มันรกขึ้นมา มันทับถมเป็นวัชพืช แต่อันนี้มันงอกขึ้นมาในดินคือ
บนศิระชะ ยาวขึ้นมาก็ปกคลุม ศิระชะมันรกรูปร่าง จึงค่อยตายทิ้ง
ตัดทิ้งทีหนึ่ง แล้วมันก็งอกขึ้นมาใหม่ ผมเส้นเดียวนะ ตัดทิ้งแล้ว
ไปไหนหละคราวนี้ ก็ตกไปเป็นดิน ผมเส้นเดียวนั้นหละ มันมีทั้ง
น้ำ มันมีทั้งไฟ มันมีทั้งลม ผมเส้นนั้นถ้าหากว่าไม่มีน้ำ มีไฟ มี
ลมเสียแล้ว มันก็ไม่งอกขึ้นมา ความอบอุ่นคือไฟ มันจึงค่อยงอก

ขึ้นมา ถ้าไม่มีความอ่อนน้อมก็ไม่งอก มันก็หลุดร่วงไป น้ำมันหล่อ
เลี้ยงอยู่ ลมมันก็อยู่กับไฟนั่นนะ มันอยู่ด้วยกันนั่นนะ มันหล่อ
เลี้ยงกันอยู่ซึ่งกันและกัน มันก็เลี้ยงอกขึ้นมาได้ ซึ่งทั้งปวงหมด
ถ้าขาดอันใดอันหนึ่งเสียแล้ว มันไม่เจริญงอกงามขึ้นมาใหม่ มัน
ต้องพร้อม ทั้งสี่อย่างทุกอัน

อันนี้ผมเส้นเดียว ผมมันหลายเส้นคราวนี้ พิจารณาไปเกิด
ชนกหลายเส้น ทั้งหนังทั้งเอ็นก็เยอะ ที่เราจะพิจารณาให้มันเห็น
เป็นธรรม ใจไม่เป็นธรรมเดี๋ยวนี้ มันก็ไม่เห็นธรรม ถ้าใจเป็น
ธรรมแล้วคือมันเป็น คือมันแนวแน่เป็นสมาธิแล้ว มันค่อยเห็น
เป็นธรรม จึงค่อยพิจารณาธรรมได้ ถ้าใจไม่เป็นสมาธิ มันก็เป็น
โลกไปหละสี เป็นโลกคือเป็นยังไง แต่ง ตบแต่งสวยงาม
ผิวพรรณทุกประการต่างๆ แต่งเล็บ แต่งฟัน แต่งเนื้อ แต่งหนัง
ผิวพรรณต่างๆ ลอกหลุดออกไป ให้มันงอกขึ้นมาใหม่ แต่งด้วย
ของอบของย้อมต่างๆ นั่นแหละเรื่องเป็นโลก อันนี้เรื่องเป็นธรรม
มันจะเห็นของจริง ไม่ต้องแต่ง ให้เห็นตามเป็นจริงจึงเรียกว่าเป็น
ธรรม นี่แหละธรรมะ ไม่ต้องอื่นไกล

เราพิจารณาให้เป็นธรรมะ อยู่ไหนก็เป็นธรรม อย่าไปหา
ทุกข์ หาอื่นไกล หาที่ไหนก็ไม่เห็นหรือ ถ้าหากเราไม่พิจารณา
เป็นธรรม ถ้าพิจารณาเป็นธรรม อยู่ไหนก็เป็นธรรม ของสกปรก
เลอะเทอะเหลวไหลทั่วไปหมด กลายเป็นธรรมหมด ของดีของ
ดีก็กลายเป็นธรรม ของหายาบๆ ที่ว่าของหายาบ เราไม่พิจารณา
เฉยๆนะ พิจารณาแล้วก็เป็นอย่างละเอียด กลายเป็นธรรมหมด
จึงว่าธรรมอยู่ทั่วไปหมด ทุกชุมชน ทุกต้นหญ้าใบไม้ ทุกสถานที่
ทุกแห่งทุกหน พิจารณาเป็นธรรมอยู่เสมอๆ ด้วยความมีสติ
รักษาใจตัวนั้น ให้พิจารณาอยู่เฉพาะอันเดียว นั่นแหละเป็นสมาธิ
นั่นแหละจะเป็นธรรม จิตเดินคิดหลงมัวเมา ลุ่มหลงด้วยประการ
ต่างๆ อันนั้นนะเป็นโลกไปเสีย ผู้ที่สำเร็จมรรคผลนิพพานก็จะได้
ฌานสมาธิสมาบัติ ท่านก็เอาธรรมหมุ่นี้แหละมาพิจารณา จึง
ค่อยได้มรรคผลนิพพาน ท่านเอาอันไหนแหละมาพิจารณา เอา
ของมีอยู่ทั้งนั้น

คนที่ในโลก ที่เป็นโลกๆ เปลือกๆ ตื้นๆ คือหลงมัวเมา
ความมัวเมาเหล่านี้เอง ไม่ได้เมาที่อื่นหรือ หลงแต่กับรูปก็

อย่างทีอธิบายให้ฟังมาแล้ว เห็นรูปไม่สดสวยงดงาม ก็แต่งให้
มันสวยงดงาม หรือเสียงเพราะๆ ดัดแปลงซะเพราะเอาซะจน
เพราะพริ้งด้วยประการต่างๆ กลิ่นไม่หอมก็เอาตกแต่งให้ เอาน้ำ
อบน้ำหอม เอาดอกไม้อะไรต่างๆ มากันมาแต่งให้มันหอมขึ้นมา
เอามาทา เอามาประมาพรม ตัวเหม็นๆ นั้นนะ เค้กก็เอาของ
หอมๆ มาประมาพรม เค้กจึงเรียกว่าน้ำอบ คือมันบีบไว้ต่างหาก
อบของเหม็นนั้นต่างหาก รสที่มันไม่ดี ไม่เอร็ดอร่อยก็เอาเครื่อง
มาปรุงมาแต่งให้มันเอร็ดอร่อย ให้มันถูกอกถูกใจ ชอบใจ
ใญ่ฐัพพะ ธรรมารมณก็เช่นเดียวกัน อันนั้นเรียกว่าโลก แต่งเอา
พิศดารกว้างขวางออกไป

แล้วแต่งเราก็หลงตามอันที่แตงนั้นแหละ ไม่ได้หลงอันอื่น
หลงอันนั้นแหละ มัวเมาอันนั้นแหละ ถ้าเห็นตามเป็นจริงแล้วไม่
ต้องแต่ง ให้เห็นสภาพของจริง จะแตงมันทำไม มันนั้นเป็น
ธรรมชาติของมันอยู่อย่างนั้น แต่งก็เท่านั้น มันก็ไม่มาทำให้
วิเศษวิโสอะไร นี่นอกจากจะมัวเมาแล้ว แต่งใจของเรานั้น มัน
เห็นชัดเห็นจริงลงไป เห็นแจ้งประจักษ์ลงไป สภาพความเป็น

จริง ใจของเราเบิกบาน ใจของเราผ่องใสบริสุทธิ์หมดจดสะอาด
อันนั้นต่างหากที่ท่านฝึกฝน ที่เรียกว่าธรรมะ ใ้การแตงนะเศร้า
หมอง ไม่ผ่องใส จิตใจหดหู่ พอเขายกโทษนินทา พอเขาว่าไม่ดีก็
เลยโกรธเขา ถ้าเขาชมก็ค้อยยังชั่วหน้อย ดื้อกดีใจ อาศัยคนอื่น
ไม่อาศัยตนเองและพึ่งตนเอง ถ้าความเห็นของตนบริสุทธิ์หมด
จด ใครจะว่าอะไรก็ว่าไปสิ ในกายของเราเป็นอยู่อย่างนี้ ใครจะ
ว่าดีมันก็อยู่อย่างนั้น ใครจะว่าไม่ดีก็อยู่อย่างนั้น ใครจะว่าเลว
ว่าร้ายมันก็เท่าเท่า มันก็อยู่สบาย

ความประสงค์ของพระพุทธเจ้า ท่านเทศนาประสงค์ตรงนั้น
หรือไม่ได้ประสงค์อะไร คือให้มันสบาย ไม่หวั่นไหว ใครจะยก
โทษนินทา ใครจะสรรเสริญด้วยประการต่างๆ ให้เห็นตามเป็น
จริงแล้วไม่หลงไหลตามคนพูดคนว่าตรงนั้นต่างหาก ความสุข
อยู่ตรงนั้น คนเราทุกคนเกิดมาก็หาความสุขไม่ใช่หรือ ถ้าหา
มาแล้ว ความสุขเกิดมาจากไหน มันสุขชนิดเดียว อย่างตบแต่ง
กายนี้แหละ ต้องเสียเสียทอง เสียค่าตบแต่ง ซื่อเครื่องตบแต่ง
หลายอย่างหลายประการ เสร็จแล้วมันก็ไม่มีความสุข สุขชนิด

เดียว เพราะเค้าพูดเท่านั้น เค้าพูดเค้าชมเชยเท่านั้น ก็อยากให้
คนชมเชย เรื่องมันไม่มีอะไรหรอก ถ้าเค้าชมเชยก็ชอบใจก็
น้อยใจ เท่านั้นแหละ มันทำมามากมายหลายหลาย เสียเงินเสีย
ทองมากมาย อยู่กับความพอใจอยู่กับความดีใจอันเดียว ความ
พอใจอันเดียว

อันนี้เราไม่ต้องตบแต่ง ให้เห็นสภาพตามเป็นจริงในสังขาร
ร่างกายของตน เห็นตามเป็นจริง ใครว่ายังไงก็อยู่อย่างนั้น ใคร
ว่าอะไรดีก็ยินดีพอใจ อิ่มเอิบกับความดีของเราที่เราเห็น ใครว่า
ดีไม่ดีก็อยู่อย่างนั้น ความสุขสบายนั้นก็ถูกเรื่องที่พระพุทธเจ้า
เทศน์สอนไว้ แล้วก็ถูกตามประสงค์ของคนทั้งโลกด้วย ใครๆก็
ต้องการความสุขอย่างนั้นเหมือนกัน ความสุขตรงนี้ที่ปฏิบัติ
ธรรมนะ ปฏิบัติมามากมายเข้าไปเหอะ ประสงค์ตรงนี้ต่างหาก
เออละ

ที่มา: <https://youtu.be/Dv1rwOQvwwc>